

శ్రీః
శ్రీమతే రామానుజాయ నమః
శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీనివాసరామానుజమహాదేశికైః (మైసూర ఆండవన్)
సంస్కృతభాషాయాం అనువాద్య అనుగృహీతం
శ్రీమద్వేదాంతాచార్యవిరచితం

॥ గీతార్థసంగిరహం ॥

This document has been prepared by

Sunder Kidāmbi

with the blessings of

శ్రీ రంగరామానుజ మహాదేశికన్

His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam

శ్రీః

శ్రీమతే రామానుజాయ నమః

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

॥ గీతార్థసంగిరహం ॥

శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ ।

వేదాంతాచార్యవర్యో మే సన్నిధత్తాం సదా హృది ॥

దృష్టార్థైకప్రచారే భువన ఇహ చతుర్వేదనిష్ఠం సదర్థం

గృహ్యార్థం శిష్టసేవ్యం శ్రుతిశిఖరగురుం యే భజంతేఽతిభక్త్యా ।

తేషాం పాదాంబుజాని శ్రయణపద మహో మే తథా యోఽన్వగృహ్లాత్

గీతార్థం వేదచూడాగురుమణి రనఘస్తత్పదాబ్జే శ్రయధ్వం ॥

యో వాధర్మానుభోక్తః ప్రభు రపి జగతాం సారథిః పాండవస్య

కర్మజ్ఞానోదితాయా భవతి పదజపా మేకలక్ష్మ్యం చ భక్తేః ।

దుర్జ్ఞేయామ్నాయమౌలిష్వధిగతపరమబ్రహ్మనారాయణస్యః

శ్రీమానేవోపయాతస్స్వయముభయవిభూతీశ ఇత్యాహ తస్మై ॥ 1 ॥

బాంధవ్యప్రీతిమంతోఽప్యభయవిరహితస్సంత ఆసన్ తదా వై

కారుణ్యస్నేహయోస్సాం మితి మతివహతోః మానసే ధర్మమామే ।

భీతోఽత్యంతం ప్రణమ్య స్వచరణ మయమానే చ పార్థేఽథ తస్మై

తత్త్వం బోధ్ధుం స్మితాస్యో గురుమణి రుపయాతి స్మ నారాయణస్సన్ ॥ 2 ॥

నశ్యత్యేవ శరీర మంత రుషితో జీవన్తు నాహం యథా

త్యాజ్యస్సంగ ఉపాత్తకర్మనికరో న త్యాజ్య ఏవాశు తే ।

తస్మాదాత్మవిగోధనస్మృతితతిర్జాయేత మోహం త్యజే -

త్యుక్త్వా తం విజయం విచిత్రచరితః శ్రీశస్సమాశ్వాసయత్ ॥ 3 ॥

సారాసారజ్ఞ ఏకశ్చతురమతిరితి ఖ్యాతిపాత్రార్జునాత్ర
 త్వక్త్వా సంగం సముద్యద్గుణకృతిమఖిలాం సత్త్వం ఆరోపయ త్వం ।
 సర్వాణ్యుక్తాని కర్మాణ్యపి మయి వినివేశ్యాని చేత్యుబ్రువన్ యే
 సర్వత్ర జ్ఞానినస్తేఽప్యతిశయయశస శ్చేతి నాథో జగాద ॥ 4 ॥

మాయావీ వేదజీవీ వితరితు మపునర్జన్మభావం ముకుందః
 స్వావిర్భావానుభావాన్ స్వయ మిహ నిఖిలావర్జ్యకర్మాణి చైవ ।
 శుద్ధజ్ఞానాత్తశుద్ధీన్యపి హతిరహితాత్మస్థితిం లోకనిష్ఠాం
 ఏవం ప్రావేదయన్మే సువిశద మధునాచార్యసంప్రేక్షితాయ ॥ 5 ॥

ఆత్మాలోకే చ శైధ్యం సువిదితసుకరోపాత్తకర్మోదితం తత్
 సంసక్తస్తత్ప్రకారేష్వధికమపి మనః ప్రాపికాస్తాః క్రియాశ్చ ।
 దుష్ప్రేక్ష్యాత్మావలోకీకరణపరికరజ్ఞానయోగప్రకారాన్
 రమ్యాయా ద్వారకాయా అధిపతి రవదద్వాసవస్యాత్మజాయ ॥ 6 ॥

యోగాభ్యాసం ప్రభేదాంశ్చతుర ఇహ సమానస్థితీంశ్చాపి యోగే
 యోగోపాయాంశ్చ యోగాదధిగతపరమార్థాంశ్చ యోగేషు తేషు ।
 స్వాత్మోద్దేశైకయోగం సకలజనహితం ముఖ్యతాం యోగనిష్ఠాం
 వీరాగ్రణ్యే త్వవోచద్వరమకుటభృతే భోగిపర్యంగయోగీ ॥ 7 ॥

యాథార్థ్యం స్వీయ మాత్మప్రకృతినిరుపమాచ్ఛాదకత్వం చ తాం చ
 మాయా మాత్మైకతార్యాం సమధికచతురాత్మీయభక్తేషు తేషు ।
 జ్ఞానీ త్వాత్మైవ మే హీత్యసదృశమహిమోత్కర్షతాం జ్ఞానినశ్చ
 మాధ్వీపూర్ణారుణశ్రీచరణ ఉపదిదేశాత్ర పార్థాయ శౌరిః ॥ 8 ॥

ఐశ్వర్యం చానలంధీకరమఖిలమలంబుద్ధిపూర్ణం ఫలం తత్
 దుష్ప్రాపం చాత్మసాక్షాత్కృతిమదనుభవం వీతభూయోభవం చ ।

సేవాస్వాంధ్యో రథస్తాదభిలషితసదాసేవనేచ్ఛానురూపాః
శ్రీమన్నారాయణోఽస్మా అవిజితవిజయాయాహ సర్వానుకంపీ || 9 ||

శ్రీమానప్రాకృతాత్మా స్వయ మతులసముత్కర్ష మాత్మావతారే
వైలక్షణ్యం త్వనూనం ధృతవివిధతనౌ ప్రీతి మేతత్సువిత్సు |
భక్తిం త్వక్తాల్పకాయత్రిదశపరిషది స్వం ప్రతీతం తదీయాం
సర్వం చైవం నరాయ స్వపరహితపరః ప్రాహ నారాయణోఽస్మై || 10 ||

శ్రీకారుణ్యేన భక్తిం నిరవధి ముదయార్థం వివృద్ధ్యర్థమస్యాః
సౌశీల్యం చ స్వకీయం నిరవధి సుగుణాపారభోగ్యామృతాభిం |
సర్వామేతాం విభూతిం నిరవధివిభవా మాత్మమాత్రాధినాథాం
నిస్సీమైశ్వర్యశాలీ హరి రమరపతేర్వ్యాజహరాత్మజాయ || 11 ||

సర్వస్వం నాయకో నస్స్వతను రితి లసత్తత్ప్రకారం ఋవన్ సన్
సాక్షాత్కర్తుం విభూతిం సపది తదుదితాం ప్రార్థయామాస ధన్వీ |
దత్వాస్మై దివ్యచక్షుః కి ముచిత మితరత్సాధనం వాస్తి భక్తేః
సాక్షాత్కర్వంతి సంతస్త్వీతి చ సువిశదం ప్రాబ్రవీత్ వాసుదేవః || 12 ||

భక్తిస్వాంఘ్రిసమర్పితాఽఽశుఫలదా హ్యేషా విలంబాక్షమా
తస్యాస్సాధన మేవ భోగ్యగుణినో ధ్యానం తదజ్ఞానినాం |
క్షంకర్యాణి లఘుస్వకర్మమతిహీనానా ముపాయస్త్వీతి
శ్రీశస్త్వీయపదప్రియప్రియతమః పార్థాయ చోపాదిశత్ || 13 ||

దేహానాం చ స్వరూపం శ్రుతిశతవిదితం జీవభేదం తథాత్మ -
ప్రేప్సూనాం జ్ఞానలాభక్రమ మథ చ ఫలం స్వాత్మనో జ్ఞానజస్య |
మూలం దేహోపలభ్యేః పృథగపి కరణం చాత్మనోఽంతస్సమార్గం
పీయూషస్యందిపాదో హరి రవగమయత్ ధన్విపార్థాయ సమ్యక్ || 14 ||

బంధుం త్రైగుణ్యమేవాఖిలపురుష మిహానూనతః సంప్రవృత్తం
 కర్తుం త్రైగుణ్యమేవ ప్రసృతవదఖిలం దుష్కృతం బంధమూలం ।
 ఏవం త్రైగుణ్యమాయోత్తరణ మపి గతీనాం చ దానాభిరక్షే
 నిస్త్రైగుణ్యోపకారీ నిజగద మకుటాలంకృతాయార్జునాయ ॥ 15 ॥

తత్వేభ్యస్త్యాష్టకేభ్యస్తనుగతపురుషేభ్యోఽపి తన్మోహితేభ్యః
 జిహ్వప్రోక్తాష్టవర్ణైస్సహపరమపదప్రేక్షువిశ్వాసిపుంభ్యః ।
 ఆదర్శవ్యైః పరవ్యోంన్యపి విమలగుణై రష్టభిర్భాసురేభ్యః
 వ్యాపీ విక్రాంతలోకో నిజగద విజయాయ స్వమన్యం విచిత్రం ॥ 16 ॥

యే స్వాజ్ఞాపరిపాలకాస్సుకృతినో దేవా మతాస్తే తథా
 యే వా తద్విపరీతకర్మనిరతాస్తే రాక్షసా దుష్కృతాః ।
 త్వం తావత్ ప్రభుశాసనానుగగుణైశ్శర్యః శ్రుతీరాశ్రయ
 గ్రాహ్యం తత్త్వ మదుః స్వకర్మ విజయావేహీతి కృష్ణోఽబ్రవీత్ ॥ 17 ॥

వేదానుక్తాని కర్మాణ్యతిబలదితిజేభ్యో విభక్తాని తద్వత్
 వేదోక్తాం కర్మనిష్ఠాం దృఢతరగుణతస్తీన్ ప్రకారాంస్తదీయాన్ ।
 వేదోక్తాయాశ్చ తస్యాస్త్రివిధవిభజనే లక్షణం తత్ప్రభావం
 వేదోద్ధారీ మురారిర్నిజగద విశదం వాసవస్యాత్మజాయ ॥ 18 ॥

సత్యర్మాతిప్రియం మే తదిహ యది భవేత్సాత్వికత్యాగయుక్తం
 సత్వానుష్ఠాననిష్ఠో యదపి విహితవానాత్మలక్ష్మ్యత్వతస్తత్ ।
 సత్వానుష్ఠానలభ్యం ఫలమపి శరణాగత్యనుష్ఠాన మేవం
 సత్త్వస్యైవ ప్రదాతా హ్యతిశయయశసే ప్రాహ పార్థాయ శౌరిః ॥ 19 ॥

సంగోన్మూలౌషధం హీత్యతిబల మమునా మాయినా శౌరిణోక్తాం
 భోగ్యాంభోధేరివేమా మతిమధురసుధాం సర్వదాత్రీం చ గీతాం ।

భక్తేభ్యో యే ప్రయచ్ఛంత్యథ చ నిశమయంత్యాదరాద్వా పఠంతి
భ్రాజంతే ధూతదుఃఖాంబుధిగతవివిధభ్రాంతయస్తే కృతార్థాః || 20 ||

నిర్ధూతాఖిలదోషమంగలగుణక్షీరాబ్ధిపద్మాసినీ -
వక్షోఽత్యద్భుతచేష్టితప్రియతమా గీతా తదీయం హి తం |
నిర్దోషాగమమాలిదేశికవరో భక్తిప్రపత్తర్థినోః
సారాధం సుఖబోధధారణకృతే సంగృహ్య చాన్వగ్రహీత్ || 21 ||

శ్రీమతే నిగమాంతమహాదేశికాయ నమః

శ్రీమద్యామునయోగిదర్శితపథే గీతార్థసంగ్రహకః
గ్రంథశ్చీనిగమాంతదేశికకృతో వర్షర్తి యో ద్రావిడః |
గోపాలో గురురాడనుగ్రహఫలః తత్సూక్తిలోలో ముదా
వ్యాఖ్యాత్ కన్నడభాషయా చ విభుధవ్యాహరతోఽశ్లోకయత్ ||

|| ఇతి గీతార్థసంగ్రహః సమాప్తః ||

కవితార్కికసింహాయ కల్యాణగుణశాలినే |
శ్రీమతే వేంకటేశాయ వేదాంతగురవే నమః ||